בעזהשי"ת

אלה תולדת נח נח איש צדיק תמים היה בדורותיו את אלקים התהלך נח (ו ט).

ולקמן בפרשה (ז א) כתיב, **כי אתך ראיתי** 'צדיק' **לפני בדור הזה**, ורש"י מדייק שם, למה לא נאמר שם 'צדיק תמים'. וצ"ב.

ברש"י איתא (ד"ה בדורותיו), **יש מרבותינו דורשים אותו לשבח, כל שכן שאלו היה בדור צדיקים היה צדיק יותר, ויש שדורשים אותו לגנאי לפי דורו היה צדיק, ואלו היה בדורו של אברהם לא היה נחשב לכלום.** ולכאורה קשה אם יש לדרשו לשבח למה ידרשוהו לגנאי.

ויבואר בהקדם דברי הגמרא (תענית כא:) בסורא הוות דברתא, בשיבבותיה דרב לא הוות דברתא, סברו מיניה משום זכותיה דרב דנפיש, איתחזי להו בחילמא רב דנפישא זכותיה טובא הא מילתא זוטרא ליה לרב ,אלא משום ההוא גברא וכו', ודקדק המהרש"א דאדרבא משום דנפיש זכותיה כל שכן דראוי להגן על העיר.

וביאר **הישמח משה** (פ' בלק) וכעין זה כתב בנזר הקודש (מט יד), על פי מש"כ הרשב"א (הובא בב"י יו"ד סי' קיא) גבי שתי קדירות של היתר, שנפל איסור לתוך אחד מהן, אם אין בכל אחד מהן כדי לבטל האיסור, שתיהן מצטרפות לבטלו, אבל אם יש באחד מהם כדי לבטל לא אמרינן דמצטרפות, כי אין מצטרף לבטל האיסור אלא מה שנכנס בגדר הספק, ומכיון שיש באחד כדי לבטל האיסור ואינו נכנס בגדר הספק אינה מצטרפת לבטל, עכ"ד. ומעתה צדיק גמור כרב דנפישא זכותיה טובא, אינו נכנס בכלל הגזירה ולכן אינו יכול להגין לבני דורו, אבל צדיק שאינו גמור שגם הוא כלול בתוך הגזירה, כיון שנכנס בגדר הספק ראוי הוא להגין, עכדה"ק. (ועיין בדברי יואל לסוכות דף קכד מה שהאריך בזה).

והנה כתיב (קהלת ז כ) **כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא**, ואמרו ז"ל (עירובין יז.) **תניא ר' אליעזר הגדול אומר אלמלא בא הקדוש ברוך הוא עם אברהם יצחק ויעקב בדין, אין יכולין לעמוד מפני תוכחה**, נמצא כי אפילו צדיק גמור אינו יכול לזכות על פי דין. ועפ"ז יש לומר כי באמת נח הי' צדיק תמים אלא לפי זה לא הי' יכול להגין גם על אנשי ביתו, כי אינו נכנס גדר הספק, אבל רצונו ית"ש הי' שינצל הוא ובני ביתו עמו, לכן נהג הקב"ה עמו במידת הדין כדי שיועיל זכותו להציל את כל בני ביתו.

וזהו ביאור הדברים, שמתחילה מעיד הכתוב כי **נח איש** 'צדיק תמים' **היה בדורותיו**, אמנם אח"כ כתיב, **ויאמר ה' לנח בא אתה** 'וכל ביתך' **אל התבה**, והאיך אפשר שיגן זכותו גם לכל אנשי ביתו, לזה אמר, **כי אתך ראיתי** 'צדיק' **לפני בדור הזה**, שעל פי דין אינו אלא 'צדיק' ולא תמים, לכן זכותו תגון גם על כל אנשי ביתו.

ועל פי זה יובן מה שכתב רש"י **יש שדורשים אותו לגנאי**, כי באמת הכל מודים כי נח איש צדיק תמים היה גם אילו היה בדורו של אברהם, אלא בכוונה דרשו כאן לגנאי, כי בזכות שבא הקב"ה בדין, ובזה הי' לו איזה פגם, עי"ז זכו כל אנשי ביתו להינצל עמו בתיבה.

❖ ❖ ❖

צהר תעשה לתיבה וגו' (ו טז).

מתאמרא בשמיה **דרביה"ק זצוק"ל** (הובא בספר מכתב למשמרת), שסיפור ששמע מפי ר' לייזער רויזמאן ז"ל שהי' משמש בקודש אצל **הרה"ק רבי מרדכי מנאדבורנא זצוק"ל**, שהרה"ק ז"ל פירוש פעם הכתוב 'צהר **תעשה לתיבה**', שיעשו חלות לכבוד שבת, והסביר הדברים, 'לתיבה' מרמז על לחם הפנים, כמו שכתוב רש"י שהיה נראה כמין תיבה, 'צהר' פי' אורה, '**ווייל א איד וואס פארמאגט חלות אויף שבת איז אים ליכטיג**'. אולי יש לומר איזה פירוש על פי דבריו הקדושים.

ויש לומר על פי ששמעתי **מאבי מורי ז"ל** שאמר אימרא נאה משמיה דהגה"צ **רבי יקותיאל יהודה ט"ב אבדק"ק סיגוט זצוק"ל** הי"ד, שפירוש הכתוב (משלי ג א) **אם יום תעזבני,יומיים אעזבך**, על פי מה דאיתא בגמרא (שבת קיז:), ת"ר כמה סעודות חייב אדם לאכול בשבת, שלש, רבי חידקא אומר ארבע, א"ר יוחנן ושניהם מקרא אחד דרשו (שמות טז, כה) ויאמר משה אכלוהו 'היום' כי שבת 'היום' לה' 'היום לא תמצאהו בשדה, ודרשו מדכתיב שלשה פעמים 'היום' שצריכין לאכול ג' סעודות בשבת, ע"כ, והג' סעודות כל אחד משפיע לשני ימים שבשבוע הבא שיהיו פרנסתו מצויה, וזהו, **אם** 'יום' **תעזבני**,'יומיים' **אעזבך**, פי' אם לא יזהר לאכול סעודה אחד בשבת שמרומז בתיבת 'יום', אז יומיים אעזבך, שלא יהי' לו מקור ההשפעה של שני ימים בשבוע הבאה, ודפח"ח.

והנה איתא בגמרא (ביצה לב.), אמר רב נתן בר אבא אמר רב כל המצפה על שלחן אחרים, עולם חשך בעדו, נמצא כי לאדם שיש לו פרנסתו מצויה אז אור לו, וזהו ביאור מאמר הרה"ק ז"ל, כי אם עושין חלות לכבוד שבת, אז הסגולה של סעודת שבת שיאור לו לכל השבוע, כי על ידה פרנסתו מצויה לו לששת ימי המעשה ואין צריך לצפות לשלחן אחרים, וזהו 'צהר תעשה לתיבה'.

ובזה יש לבאר דברי הגמרא (ברכות טז: - שלמדנו בשמחת תורה העעל"ט) **ר' חייא בתר דמצלי אמר הכי, יהי רצון מלפניך ה' אלהינו שתהא תורתך אומנותנו ,ואל ידוה לבנו ואל יחשכו עינינו**, ויש לומר שהי' מתפלל, שהגם שיהי' תורתך אומנותנו, יזמין לו הקב"ה פרנסתו בריווח, ולא יצטרך לשלחן אחרים, ומכל זה, ואל ידוה לבנו ואל יחשכו עינינו, שלא יהא עולם חושך בעדו, אלא יאיר לו על ידי שיושפע לו פרנסה בשפע רב.

ועל פי זה יש לומר פירוש החרוז (פיוט ידיד נפש), **הגלה נא ופרוס חביבי עלי את סוכת שלומיך תאיר ארץ מכבודך וכו'**, כי בעושין תשובה מאהבה הזדונות נעשות לו כזכיות, והנה אמרו בספה"ק כי על הזכיות שנעשו מהעבירות, יש שכר גם בעולם הזה, וזהו **הגלה נא ופרוס חביבי עלי את סוכת שלומך**, שיארע עלינו מידת האהבה, וכשנעשה עבודתינו ותשובתינו מאהבה, אז יגיע לנו על פי דין שכר גם בעוה"ז, ועל ידי כן, 'תאיר' **ארץ מכבודך**, ולא יחשכו עינינו, אלא ליהודים יהי' אורה ושמחה, בהשפעות טובות ומרובות ופרנסה בריווח לנו ולכל ישראל. אכי"ר.

ויה"ר שיעבה לשנת צאולה וישועה ולהמשיך ההשפעות
החג לכל השנה, בכלל אותיות **תשי"ז** (תשפ"ו) בניס.
בברכת שבתא בבא

ברכת מזל טוב

לנכדי היקר מו"ה **יעקב מארקוס** הי"ו

ולחותנו בני היקר מו"ה **יעקב יודא** הי"ו

לרגל הולדת בתו/נכדתו למזל טוב ובשעטומ"צ

ויה"ר שיזכו ההורים לגדלה ולחנכה לתורה ולחופה ולמע"ט

ונזכה לראות רב נחת דקדושה מכיוצ"ח